

Портфоліа

Абітурыента магістарскай праграмы
«Развіццё культурнай спадчыны» 2024 г.

Раман Забела (Roman Zabela)

I. Абраныя працы па рэстаўрацыі помнікаў архітэктуры

У гэтым раздзеле партфоліо прадстаўлены некаторыя мае праекты ў галіне рэканструкцыі і рэстаўрацыі помнікаў архітэктуры, рэалізаваныя за апошнія некалькі гадоў. Усяго за 15 гадоў прафесійнай дзейнасці было рэалізавана больш за 100 буйных рэстаўрацыйных і даследчых аб'ектаў, а таксама некалькі сотняў дробных, якія ахопліваюць асобныя часткі помнікаў.

Навукова-праектныя работы праводзіліся мной асабіста і спецыялістамі нашага Навукова-праектнага цэнтра “РЭСТАБІЛІС” пад маім навукова-метадычным кіраўніцтвам.

Кожны асобны аб'ект мае сваю гісторыю будаўніцтва, рэканструкцыі і разбурэння. Таксама арганізацыйныя і сістэмныя складанасці, якія могуць негатыўна адбіцца на яго захаванні.

Разам з калегамі мы не баімся брацца за самыя складаныя аб'екты і заўсёды шукаем найбольш эфектыўныя рашэнні, каб захаваць і выявіць схаваныя вартасці і характэрныя рысы кожнага помніка, а часам і выратаваць іх ад знішчэння або фальсіфікацыі.

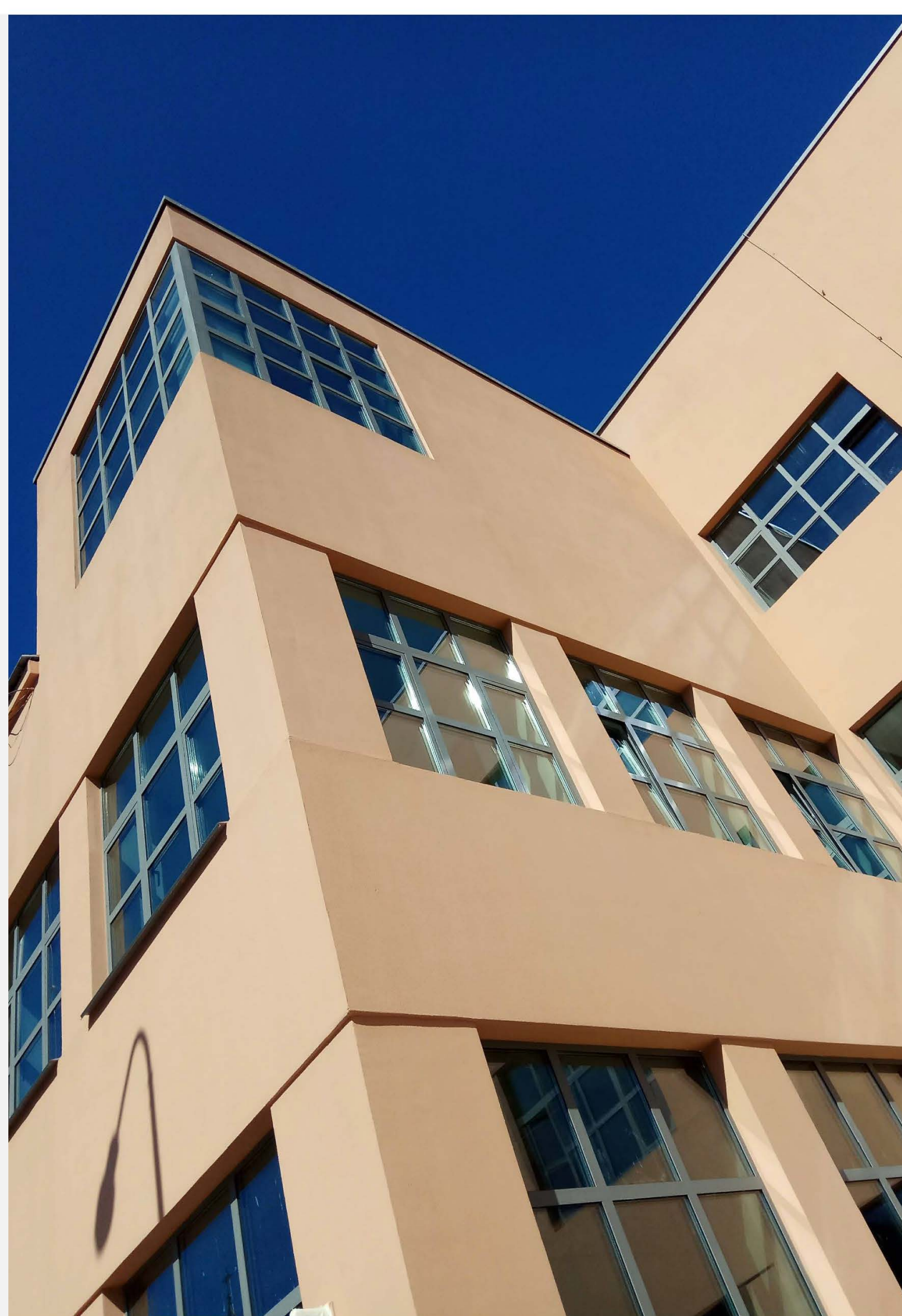
Будынак былой фабрыкі-кухні ў Менску (1936).

Цяперашняя функцыя: офісны будынак з рэстаранамі.

Рэалізацыя: 2017-2019.

Кампетэнцыі: Натурныя даследаванні; канцэпцыя рэстаўрацыі; навуковае кіраўніцтва праекта.

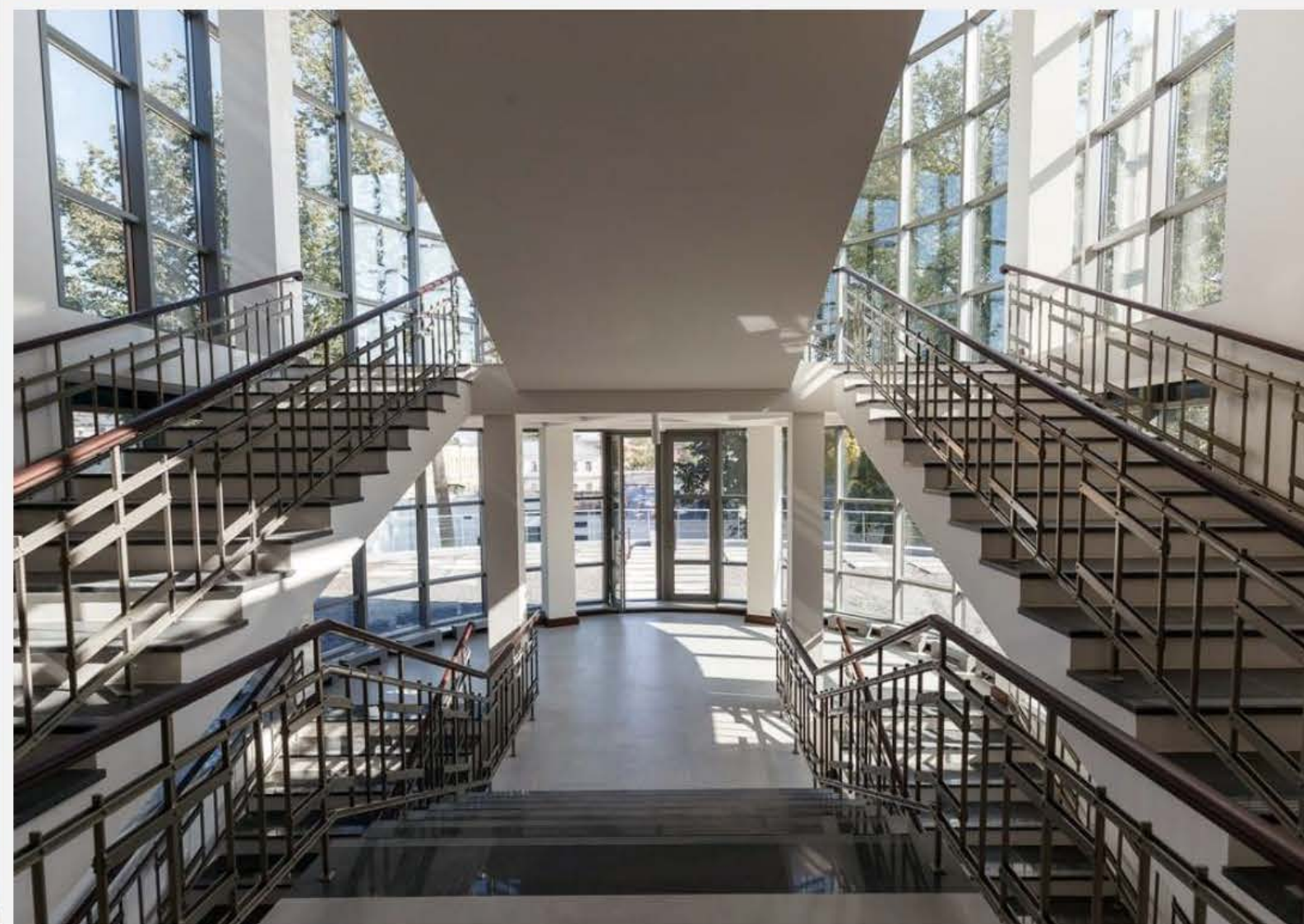
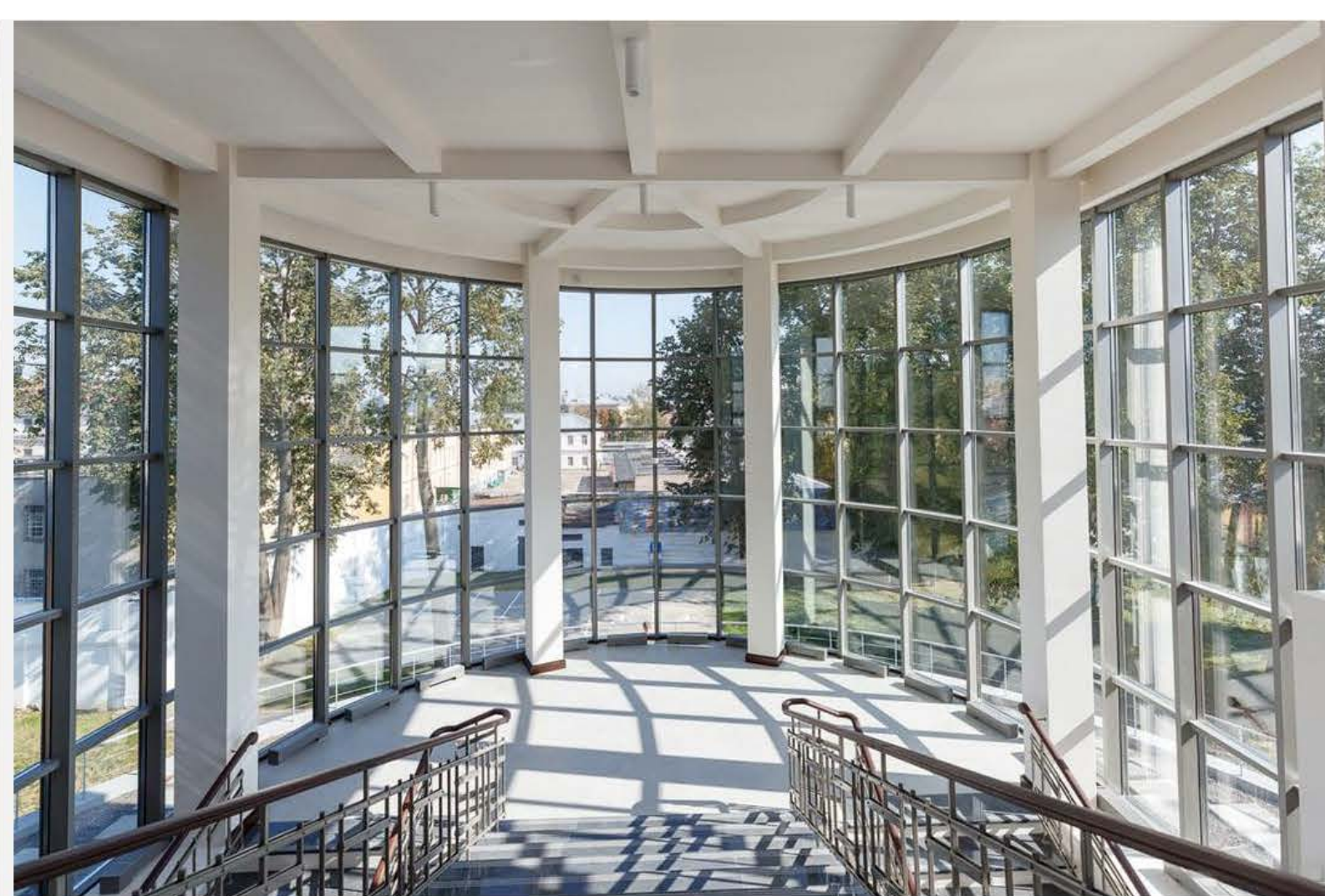
Дэталі: Навуковае аднаўленне гістарычнага выгляду фасадаў і часткі унутраных прастор аб'екта; захаванне і фрагментарная экспазіцыя чатырох слаёў жывапісу столяў інтэр'ераў.

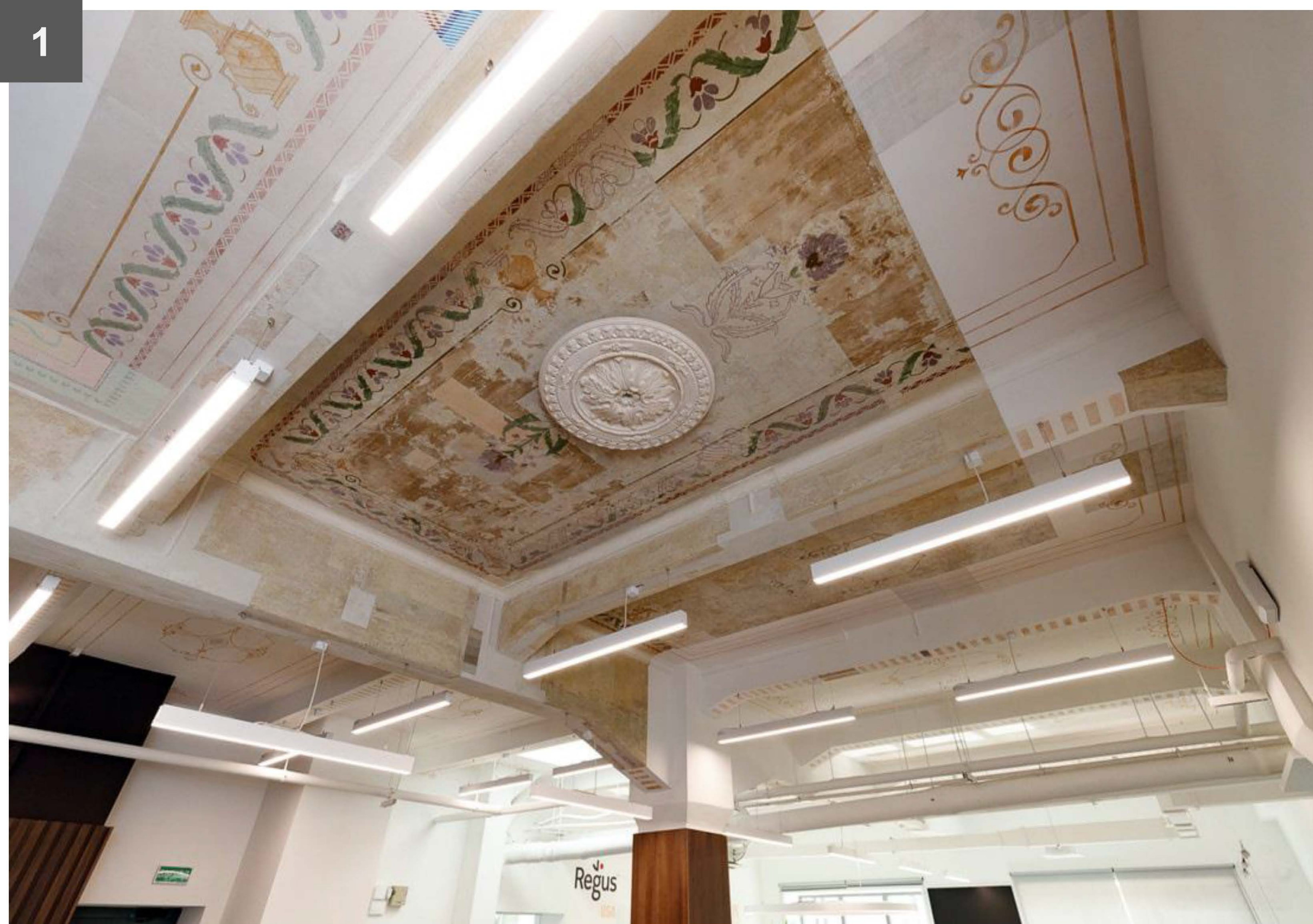

1

Былы езуіцкі калегіум (1699 г., пач. XIX ст.)

Цяперашняя функцыя: Музычны каледж.

Рэалізацыя: 2019-2020.

Кампетэнцыі: Натурныя даследаванні;
канцэпцыя аднаўлення; навуковае кіраўніцтва
праектам; рэстаўрацыйныя рашэнні па фасадах.

Дэталі: Правядзенне натурных даследаванняў
было магчымым толькі падчас ужо распачатай
будоўлі. Па выніках даследаванняў атрымалася
ўнесці змены ў праект, які рэалізоўваўся, каб
навукова дакладна выявіць архітэктuru XVII-XIX
ст. на моцна перабудаванам у 1960-х гг. Фасадзе
і не дапусціць фальсіфікацыі і прымітывізацыі
гістарычных архітэктурных рашэнняў.

Pobernardyński Kościół św. Józefa w Mińsku (XVII w., lata 50. XVIII w.).

Цяперашняя функцыя: Архіў навукова-тэхнічнай дакументацыі.

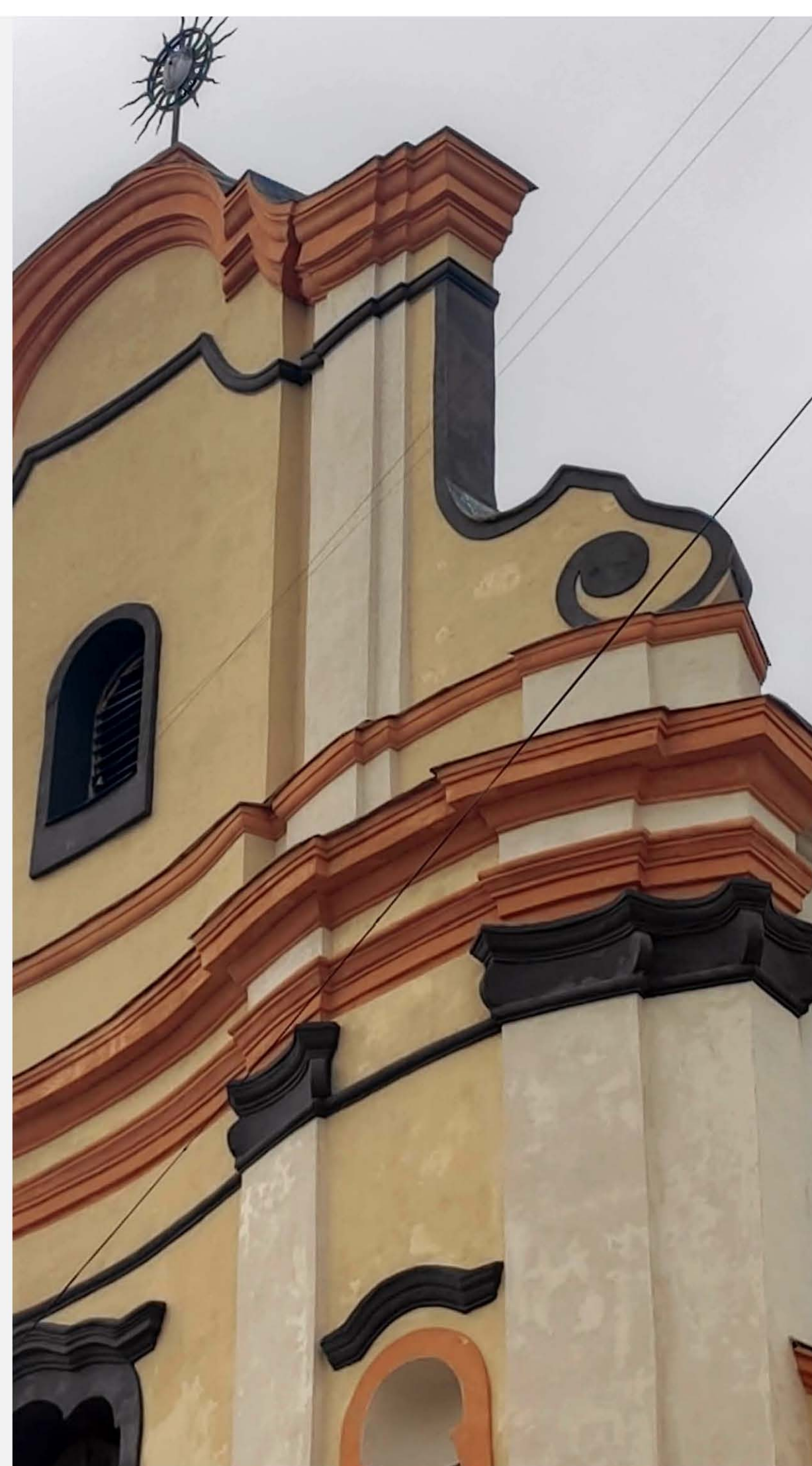
Рэалізацыя: 2022 г.

Кампетэнцыі: Распрацоўка праграмы рамонтных работ; стратыграфічныя даследаванні; метадычнае кіраўніцтва на стадыі выканання работ.

Дэталі: Работы па аднаўленні гістарычнага бараковага каларыту выкананыя падчас звыкллага рамонту з ініцыятывы нашай фірмы, для гэтага намі за ўласныя сродкі выкананы падрабязныя стратыграфічныя натурныя і лабараторныя даследаванні фарбавальных слаёў для вызначэння першапачатковага каларыту.

Публікацыя:

<https://telegra.ph/Koler-baroka-11-11>

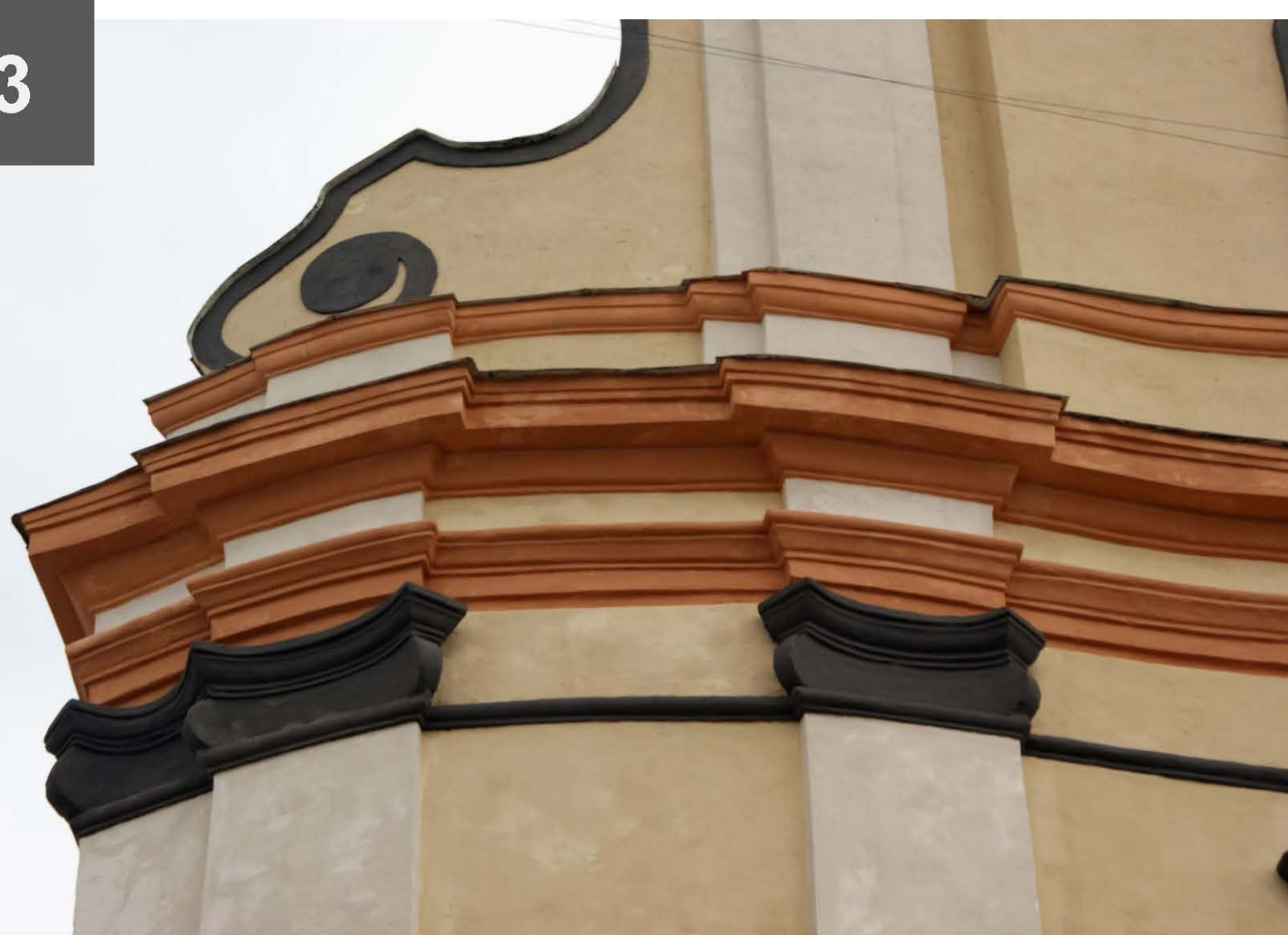
Перад

У працэсе

Па працах

Комплекс будынкаў былова Бровара Пупкі у Лідзе (1876 г., 1910 г., 1950-я гг.).

Цяперашняя функцыя: Бровар “Лідскае піва”

Рэалізацыя: 2011-2022.

Кампетэнцыі: Комплексныя даследаванні, канцэпцыя рэстаўрацыі, кіраўніцтва праектам; праект рэстаўрацыі фасадаў і інтэр’ераў.

Дэталі: Да пачатку рэстаўрацыйных прац цагляныя будынкі дайшлі моцна здэградаванымі: увесь дэкор быў знішчаны, фасады атынкаваныя, канструкцыі знаходзіліся ў аварыйным стане.

Публікацыя:
<https://rep.bntu.by/handle/data/40880>

4

Перад

Па працах

4

Перад

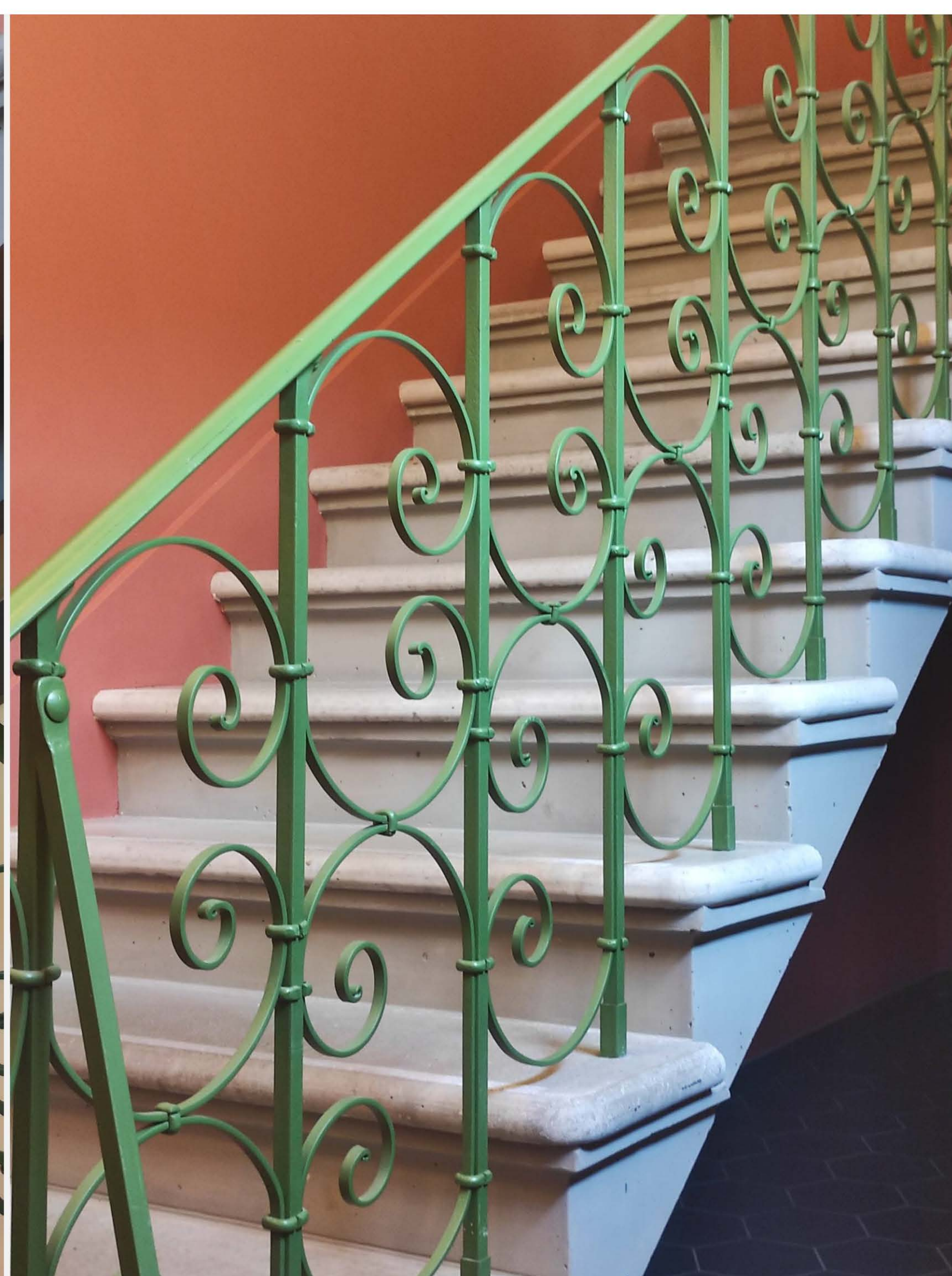
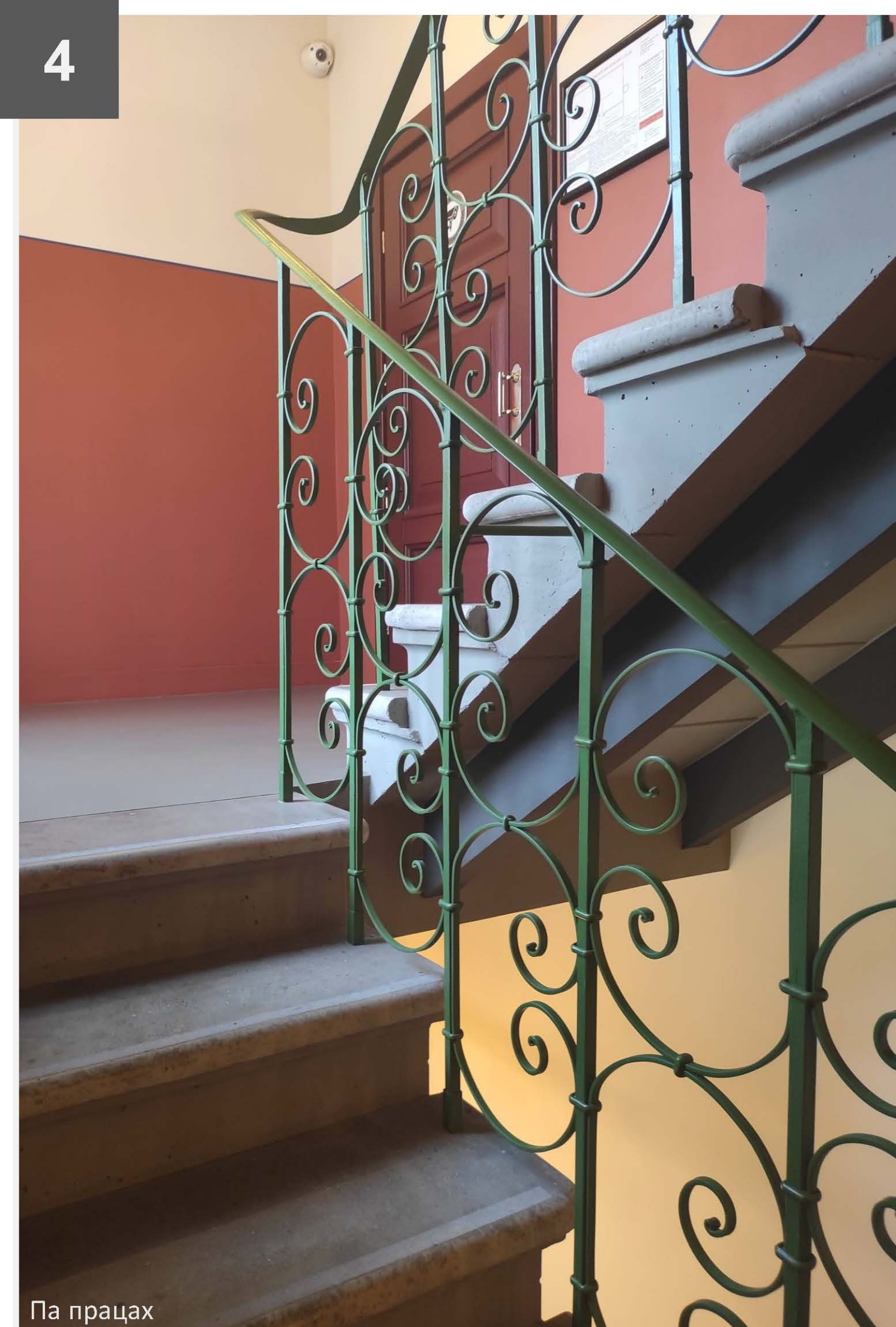

Па працах

Па працах

**Комплекс жылых дамоў па вул.
Камуністычнай у
г. Мінску (1950-я гг.).**

Цяперашняя функцыя: Жылыя дамы.

Рэалізацыя: 2018 г.

Кампетэнцыі: Распрацоўка праграмы
рамонтных работ, кіраўніцтва праектам.

Дэталі: Работы па аднаўленні гістарычных
адметнасцяў фасадаў выкананыя падчас і ў
бюджэце звыклага бягучага рамонту з
ініцыятывы нашай фірмы.

Публікацыя:

https://rep.bntu.by/bitstream/handle/data/55159/VOSSOZDANIE_ISTORICHESKOGO_OBLIKA_ZDANIJ.pdf?sequence=4

Былы даходны дом Фогеля-Залкінда
(другая палова XIX в.).

Цяперашняя функцыя: Гатэль „Zalkind”,
вул. Рэвалюцыйная, 24 у г. Менску.

Рэалізацыя: 2017-2018.

Кампетэнцыі: Навукова-метадычнае кіраўніцтва
праектнымі і будаўніцымі работамі; карэктура
праекту рэстаўрацыі фасадаў.

Дэталі: Рэстаўрацыйныя працы на фасадах
будынка і аднаўленне страчаных дэкаратыўных і
канструкцыйных элементаў.

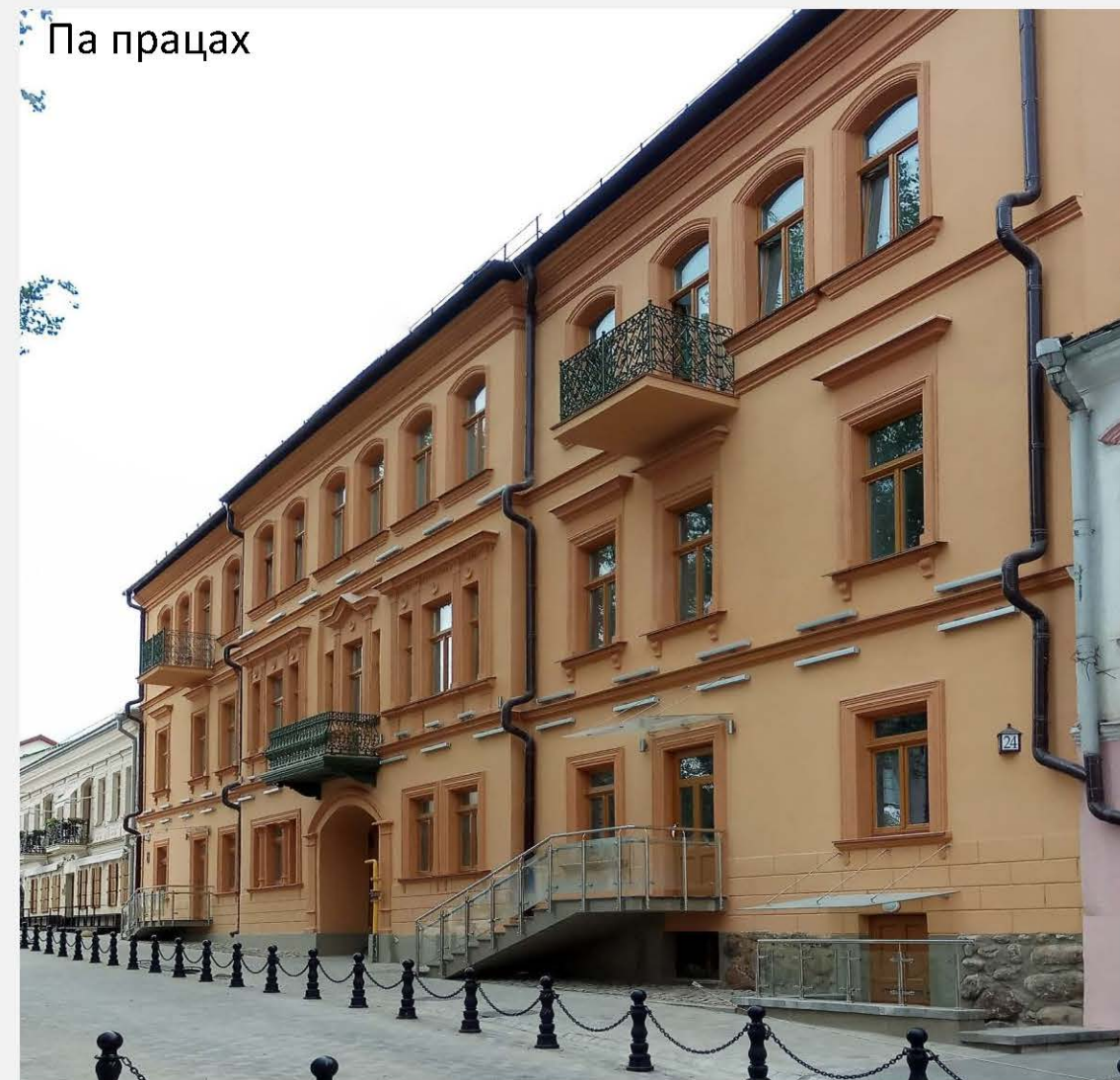

Перад

Па працах

**Былы даходны дом Фрыдмана
(другая палова XIX в.).**

Цяперашняя функцыя: Рэстарацыя,
вул. Рэвалюцыйная, 26 у г. Менску.

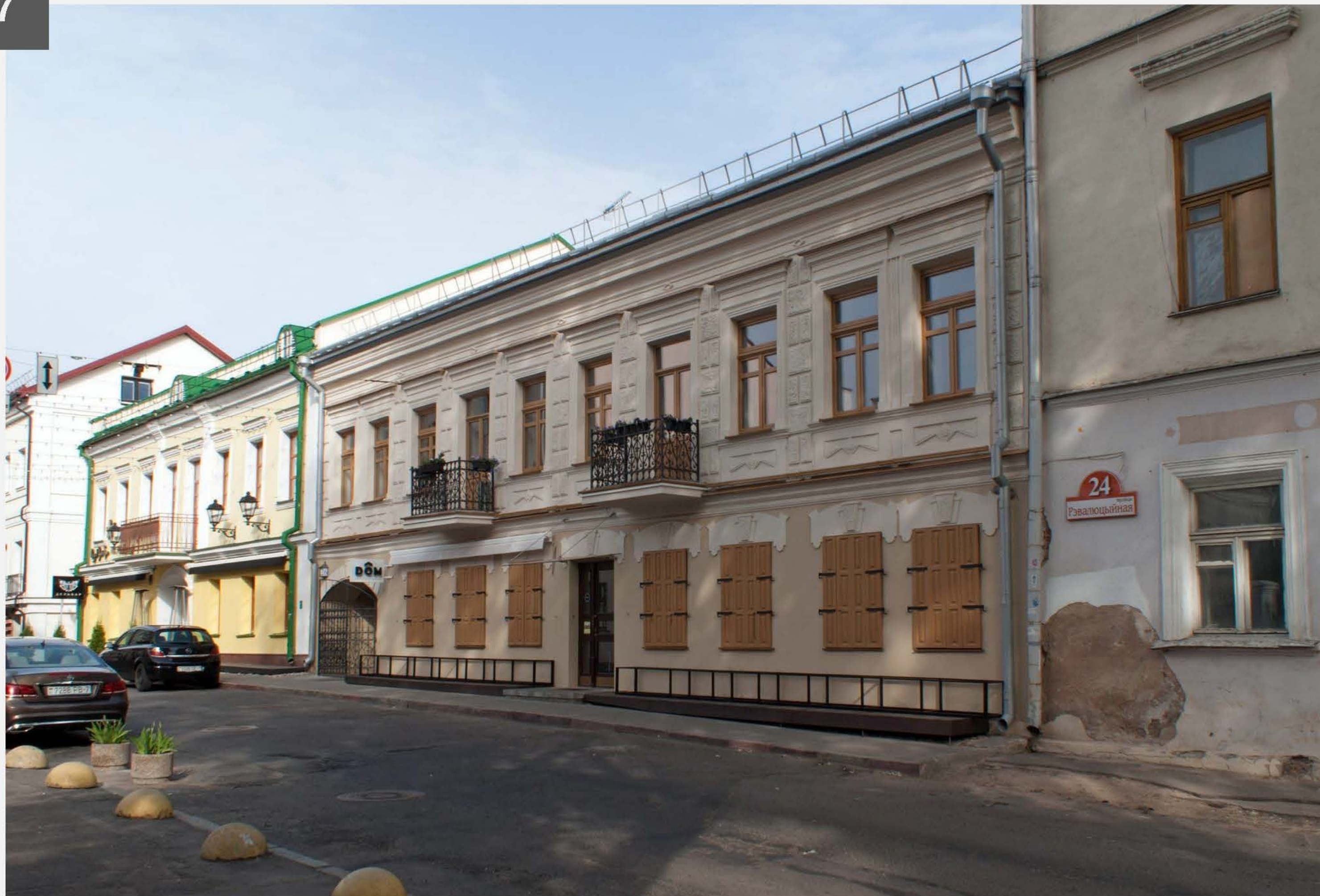
Рэалізацыя: 2016-2017.

Кампетэнцыі: Навукова-метадычнае кіраўніцтва
праектнымі і будаўніцымі работамі; карэктурна-
праектны рэстаўрацыі фасадаў.

Дэталі: Рэстаўрацыйныя працы на фасадах будынка і
аднаўленне страчаных дэкаратыўных і
канструкцыйных элементаў. Перад пачаткам прац
аб'ект знаходзіўся ў аварыйным стане.

Былы даходны дом Гальперына-Івенскага (другая палова XIX в.).

Цяперашняя функцыя: Рэстарацыя, вул. Рэвалюцыйная, 32 у г. Менску.

Рэалізацыя: 2016-2017.

Кампетэнцыі: Навукова-метадычнае кіраўніцтва праектнымі і будаўніцымі работамі; карэктурна праекту рэстаўрацыі фасадаў.

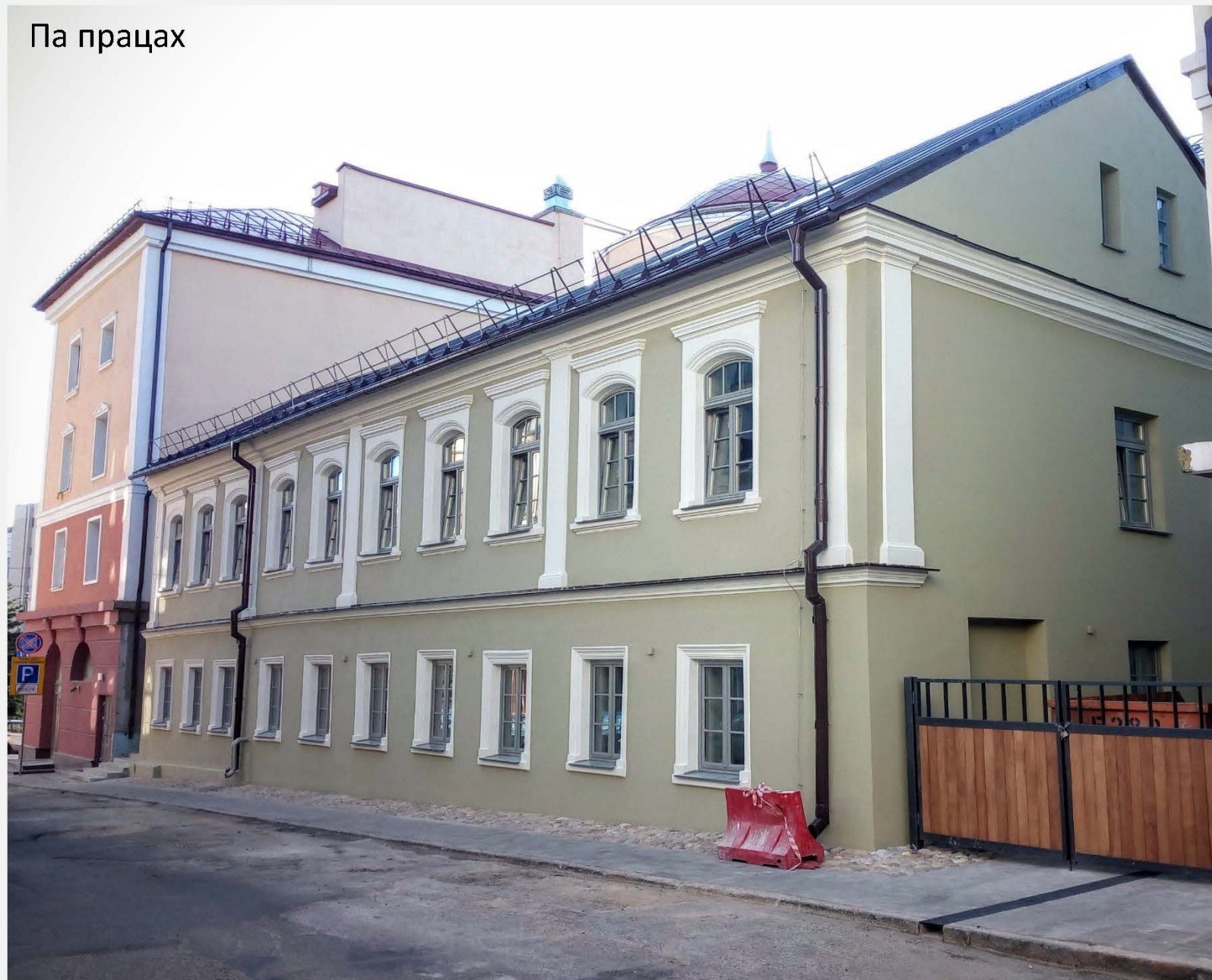
Дэталі: Рэстаўрацыйныя працы на фасадах будынка і аднаўленне страчаных дэкаратыўных і канструкцыйных элементаў. Перад пачаткам прац аб'ект знаходзіўся ў аварыйным стане.

Па працах

Былы даходны дом Гурвіча
(другая палова XIX в.).

Цяперашняя функцыя: Тэатральны клуб,
вул. Рэвалюцыйная, 6 у г. Менску.

Рэалізацыя: 2016-2023.

Кампетэнцыі: Комплексныя даследаванні;
канцэпцыя рэстаўрацыі; кіраўніцтва праектам і
работамі па аднаўленні будынка; праект
рэстаўрацыі фасадаў.

Дэталі: Будынак перад пачаткам прац быў у
аварыйным стане, што прывяло да абвалу
ягонай часткі. Была праведзеная навуковая
рэканструкцыя галоўнага фасада з
выкарыстаннем рэстаўрацыйных тэхналогій.

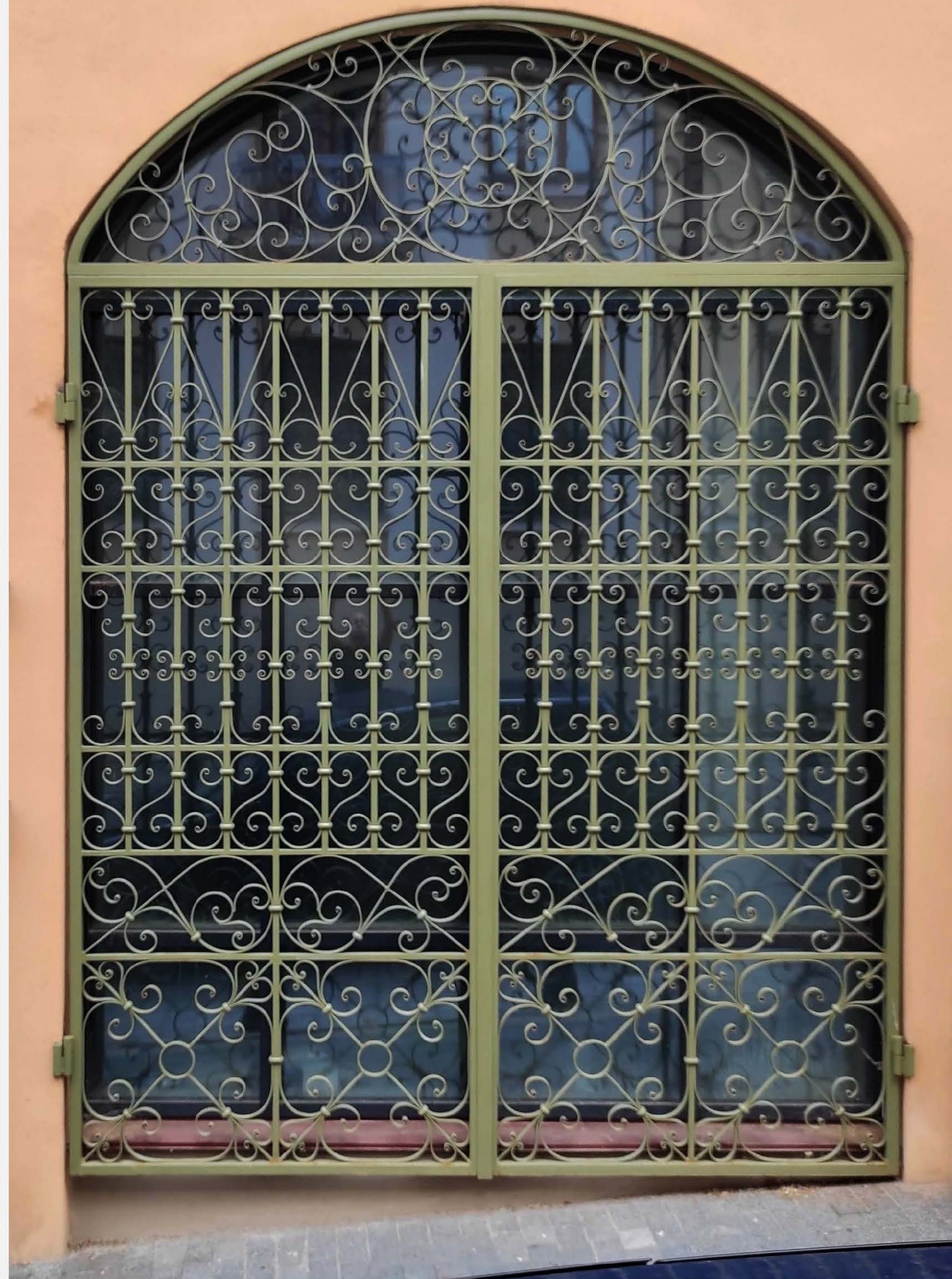
Перад абвалам

Перад пачаткам прац

**Габрэйскі дом шлюбных урачыстасцяў
(канец XIX ст.).**

Цяперашняя функцыя: Музей гісторыі горада,
вул. Ракаўская, 17.

Рэалізацыя: 2018-2021.

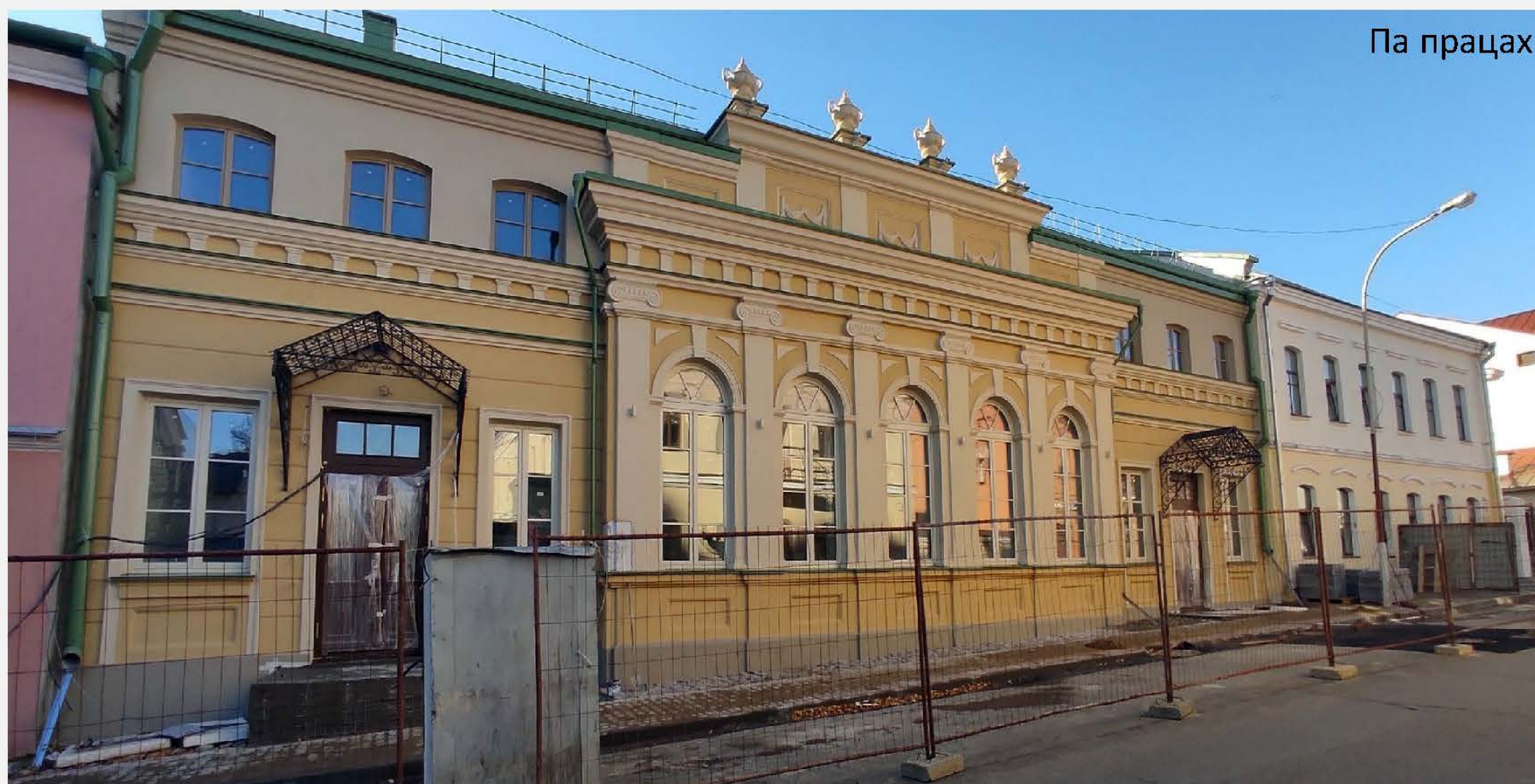
Кампетэнцыі: Комплексныя навыковыя
даследаванні; канцэпцыя рэканструкцыі;
кіраўніцтва праектам і рамонтна-
рэстаўрацыйнымі працамі; праект рэстаўрацыі
фасадаў і часткі інтэр'ераў.

Дэталі: У будунку, які да пачатку 1990-х гг. стаяў
у руіне, а пасля быў няўдала рэстаўраваны,
атрымалася выявіць, захаваць і праэкспанаваць
гістарычныя роспісы; выправіць памылкі 1990-х
гг. і адрэстаўраваць гістарычныя фасады ў
наяўным аб'ёме будынка.

Да пачатку прац ў 1990-я гг

Па працах

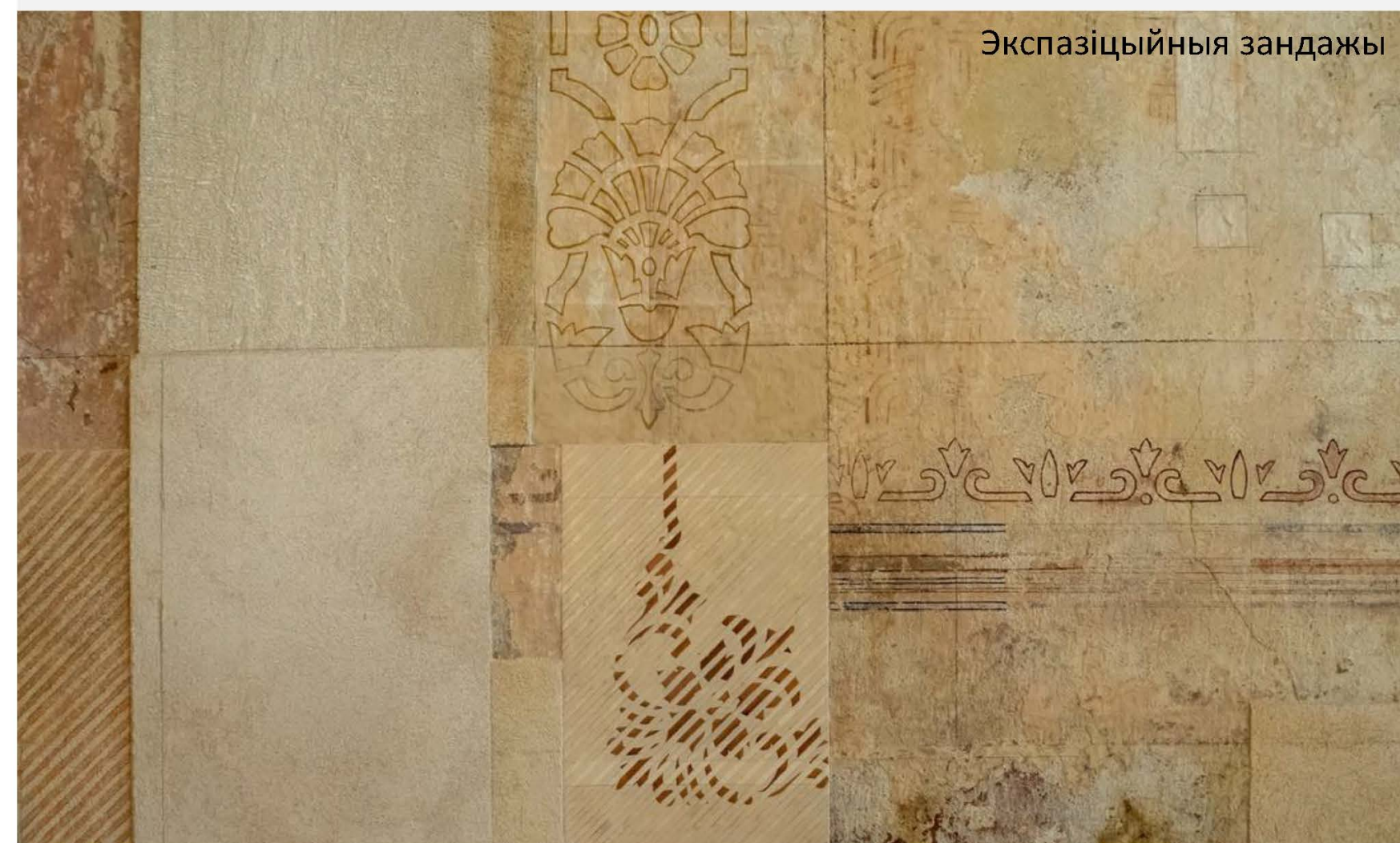
realt.onliner.by

realt.onliner.by

Стратиграфічні дослідження

Експозиційні зразки

Експозиційні зразки

Аб'ект: Былая сiнагога Зальцмана (канец 19 в.),
Былі кiнатэатр “Беларусь” (1930-я гг.).

Цяперашняя функцыя:

Дзіцячая школа шахмат і шашак.

Рэалізацыя: 2019-2021.

Кампетэнцыі: Распрацоўка праграмы рамонтных работ, кіраўніцтва праектам.

Дэталі: Будынак некалькі разоў кардынальна мяняў
свой выгляд. В ходзе рамонтных работ атрымалася
мінімальнымі сродкамі аднавіць гістарычны
характар фасадаў будынка і выявіць розныя
перыяды яго будыўнічай гісторыі.

Па працах

Перад

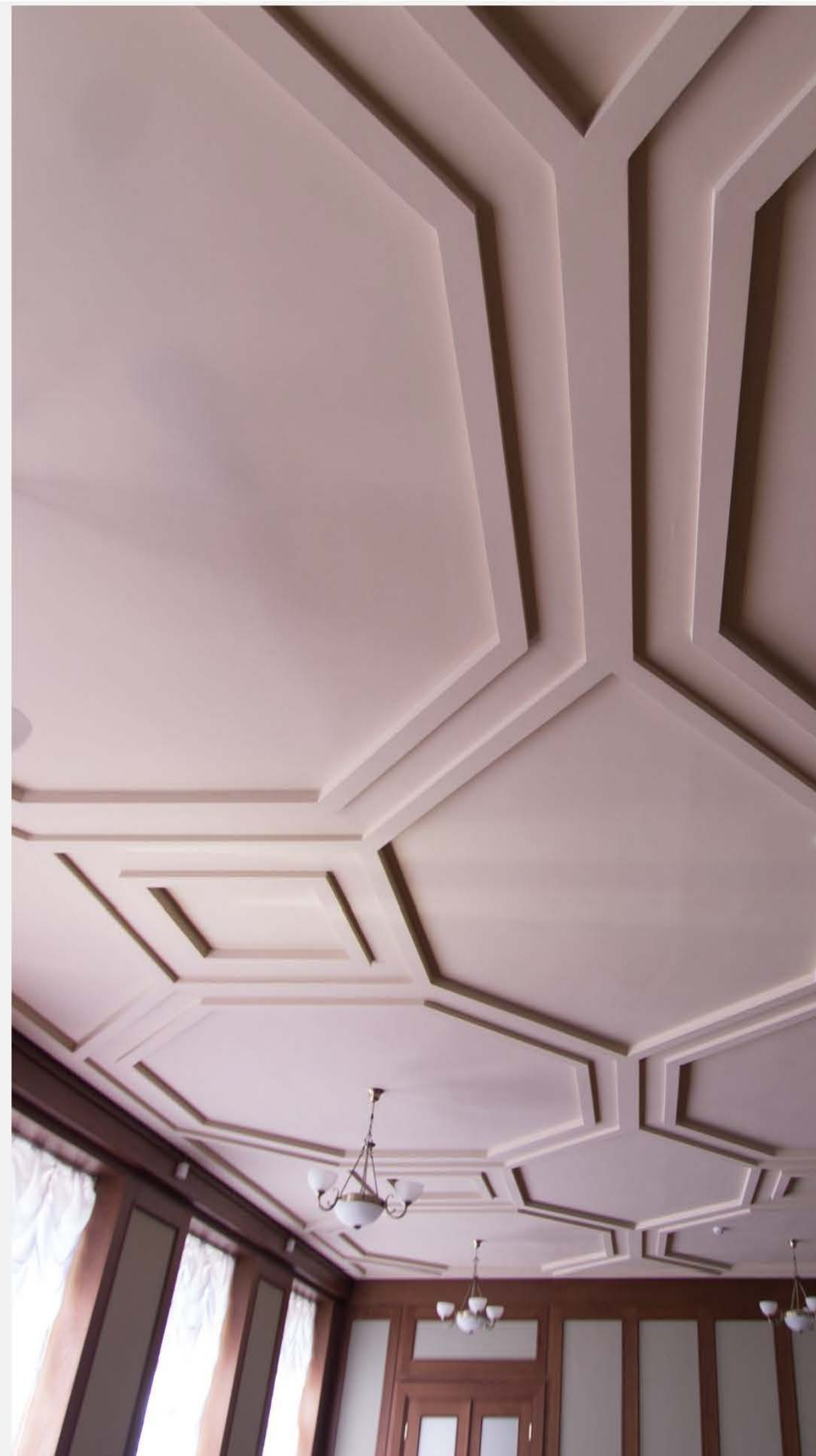
Цэнтральны дам афіцэраў (1934-1939)

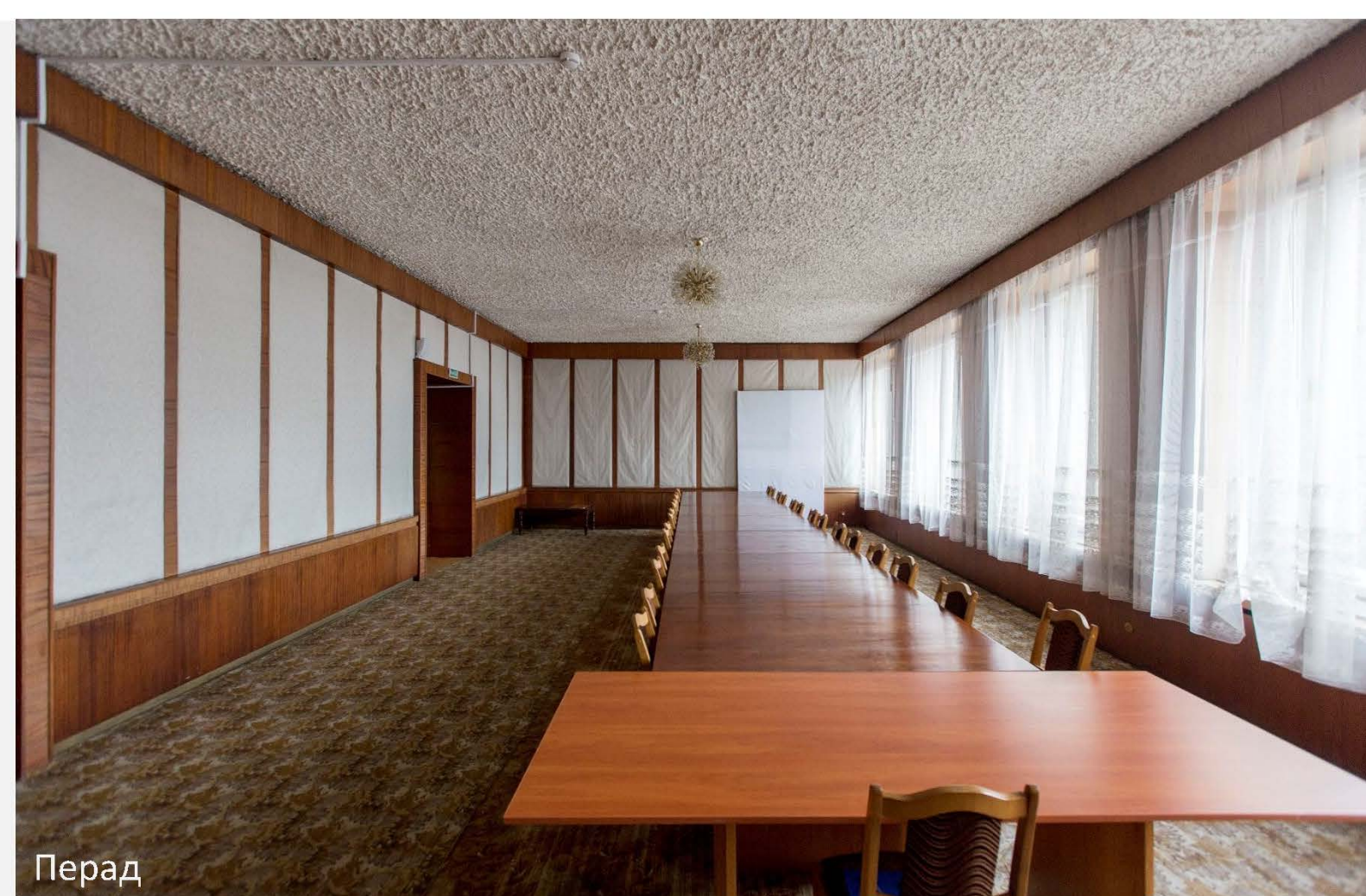
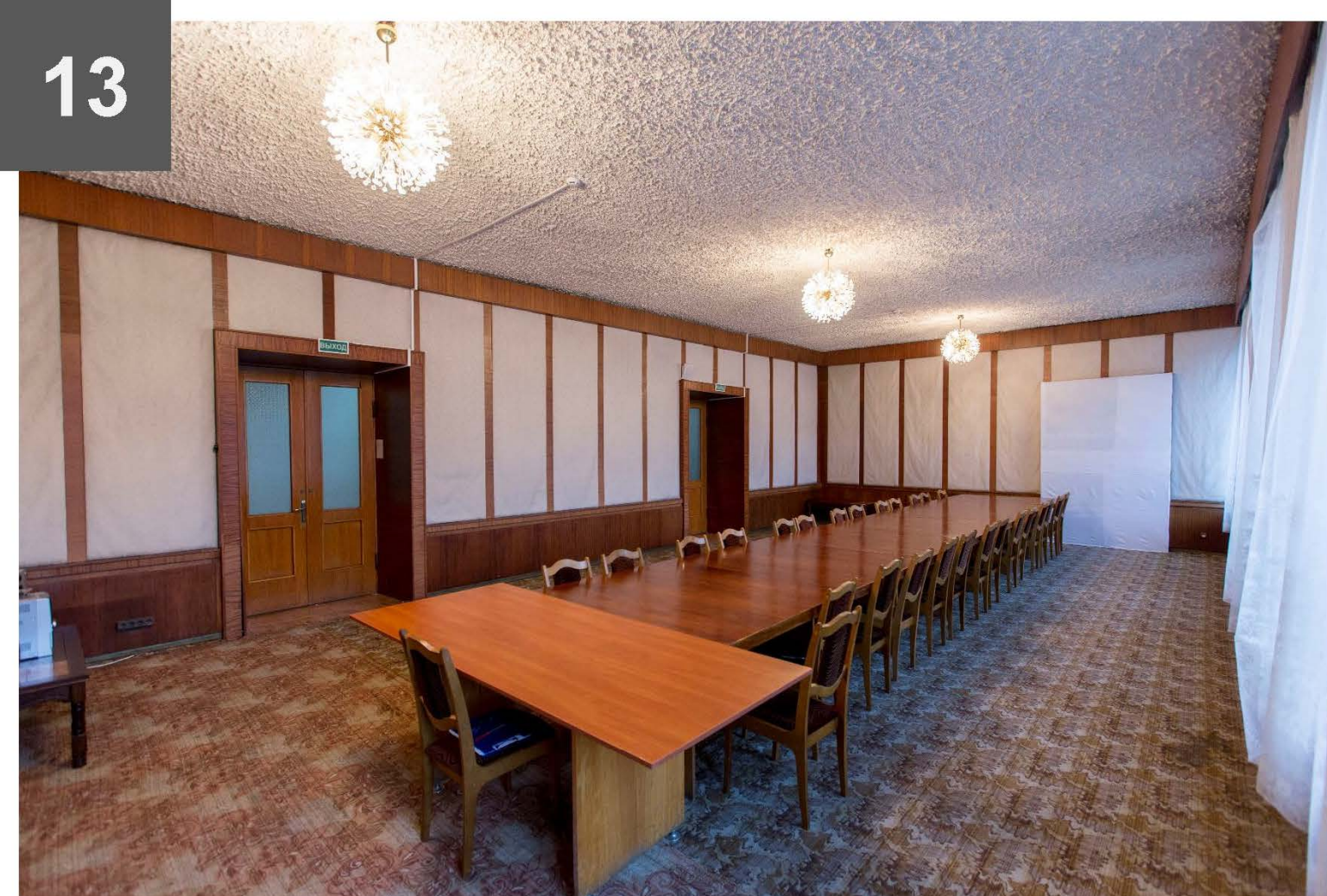
Цяперашняя функцыя: Centralny Dom Oficerski,
ul. Ćervonaarmiejskaja, 3 w Mińsku.

Рэалізацыя: 2014-2019.

Кампетэнцыі: Распрацоўка праграмы рамонтных работ, праект інтэр'ераў, кіраўніцтва праектам.

Дэталі: В ходзе правядзення рамонтных работ быў адноўлены гістарычны характар інтэр'ераў. Вынік з'яўляецца гістарычнай стылізацыяй, выкананай на падставе вывучэння захаваных на аб'екце аўтэнтчных элементаў, вывучэння гістарычных матэрыялаў і аб'ектаў аналагаў.

Перад

Па працах

Ваенная вучэльня (канец 19 ст., 1950-я гг.).

Цяперашняя функцыя: Ваенная вучэльня,
вул. Багдановіча, 29 у Менску.

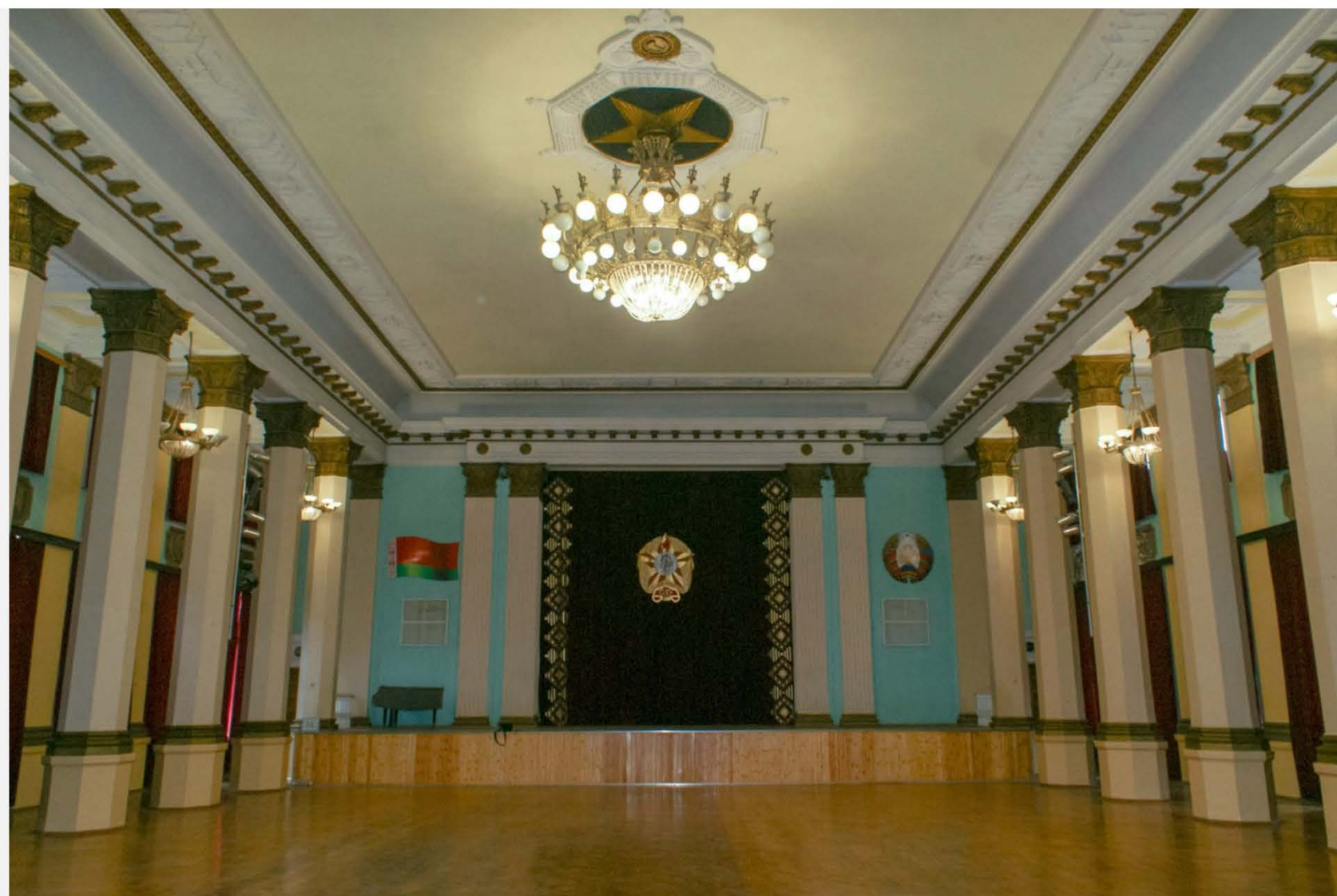
Рэалізацыя: 2019-2020.

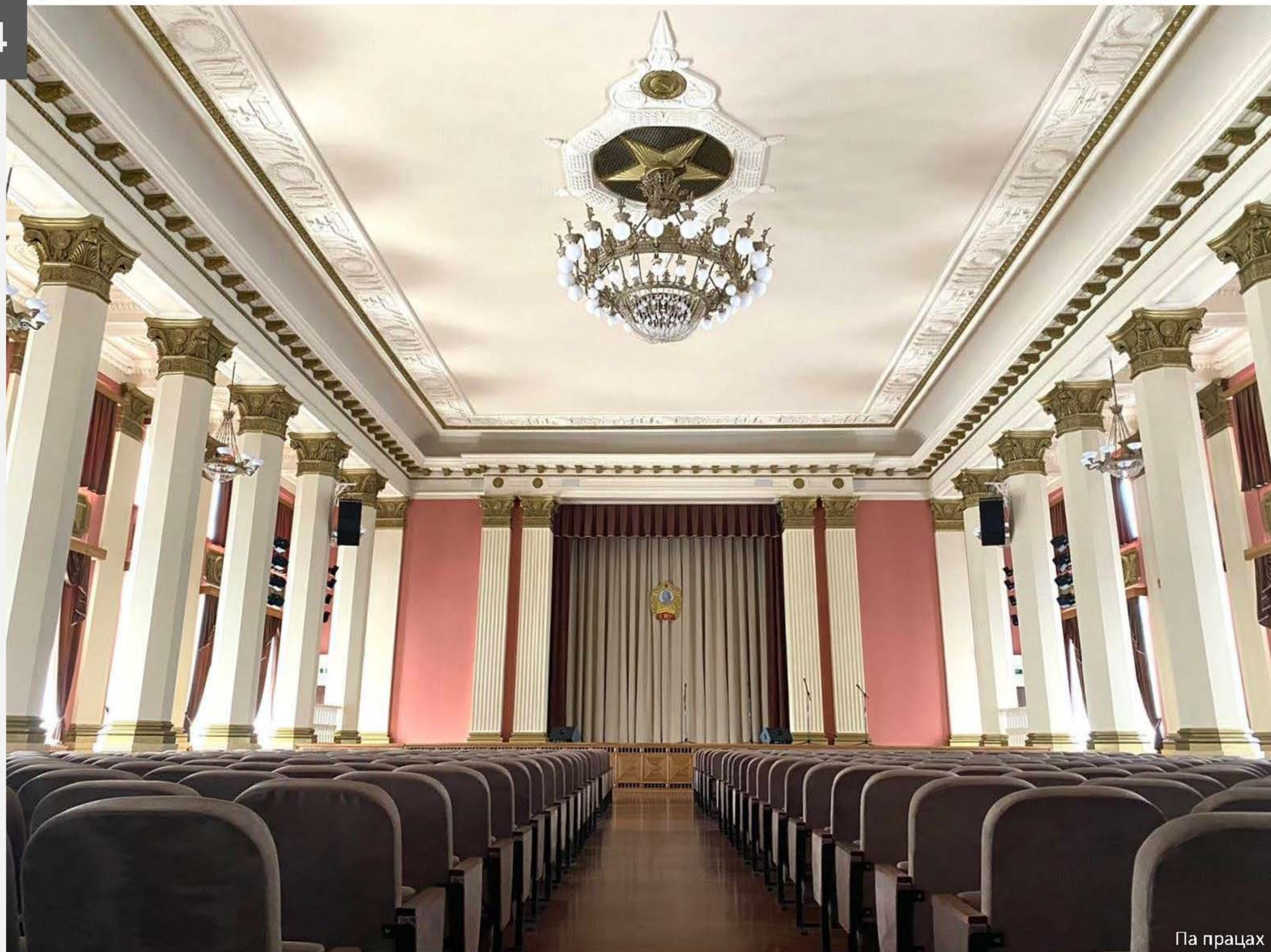
Кампетэнцыі: Распрацоўка праграмы рамонтных работ, праект інтэр'ераў, кіраўніцтва праектам.

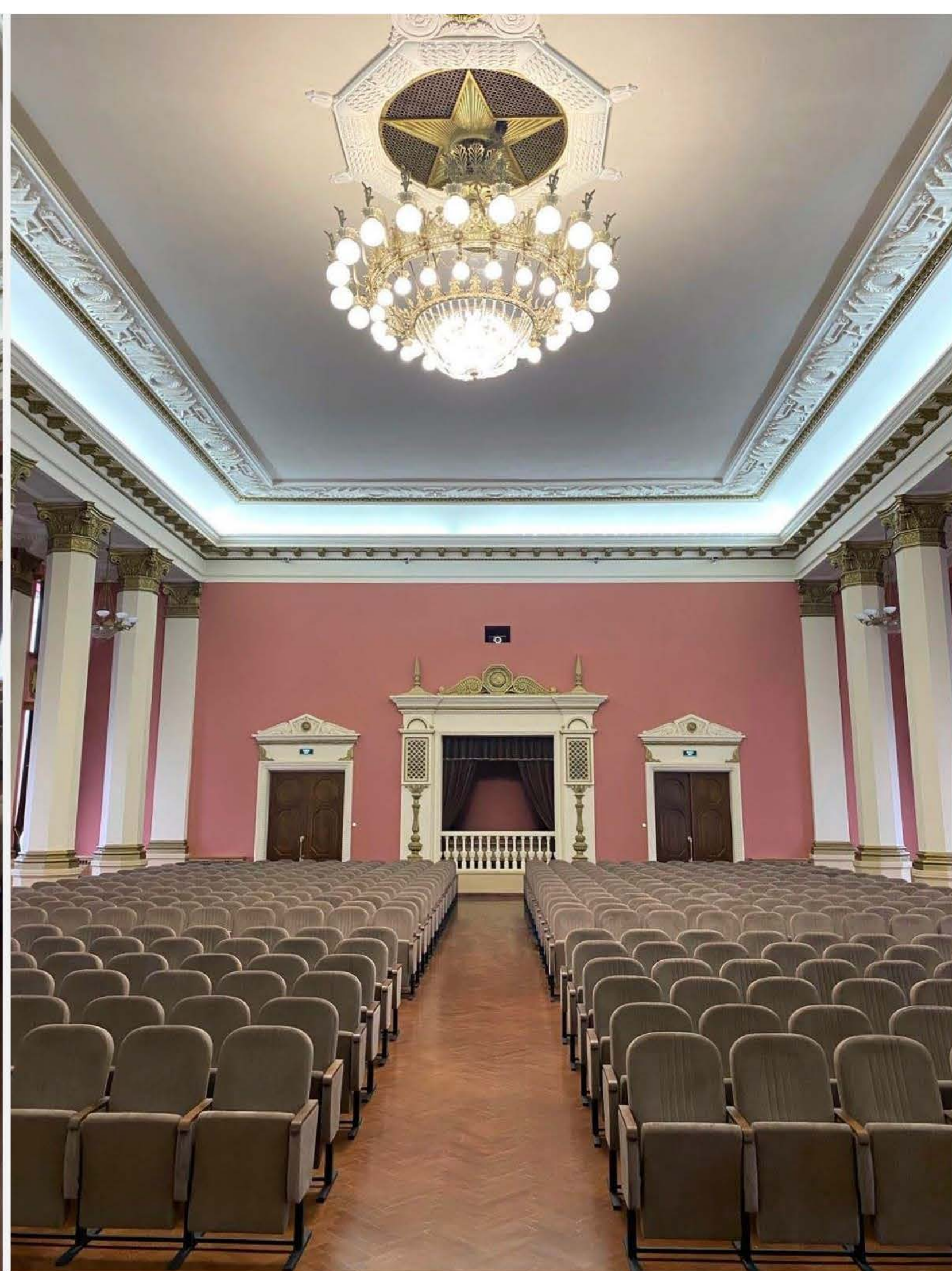
Дэталі: Падас правядзення рамонтных работ быў адноўлены гістарычны характар інтэр'ераў на падставе комплексных навуковых даследаванняў. Работы былі праведзеныя падчас звычайнага рамонту.

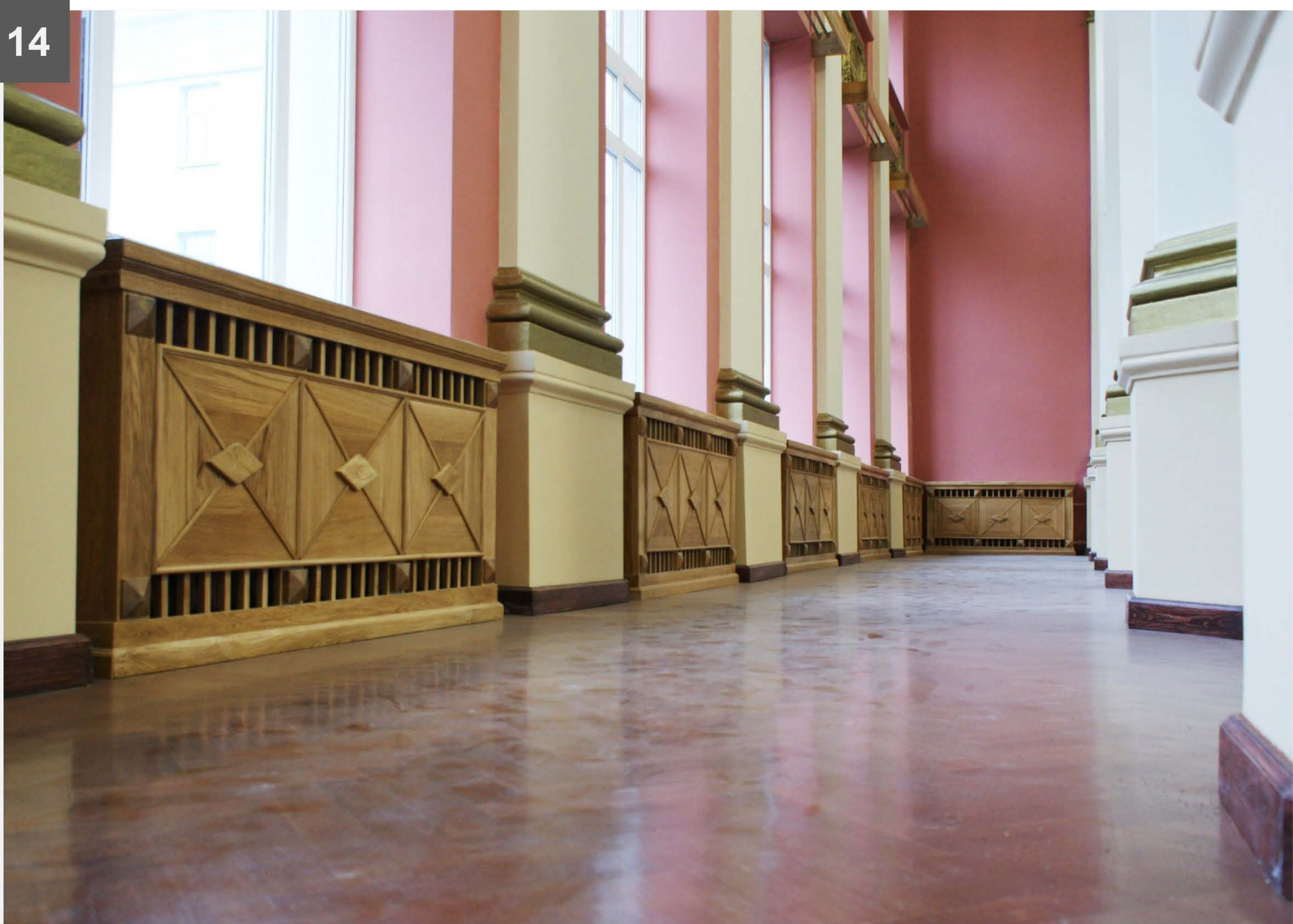
Перад пачаткам прац

Некаторыя з найбольш важных аб'ектаў, якія знаходзяцца ў працэсе рэалізацыі.

Будынак абсерваторыі ў Мінску
(1930-я гг.)

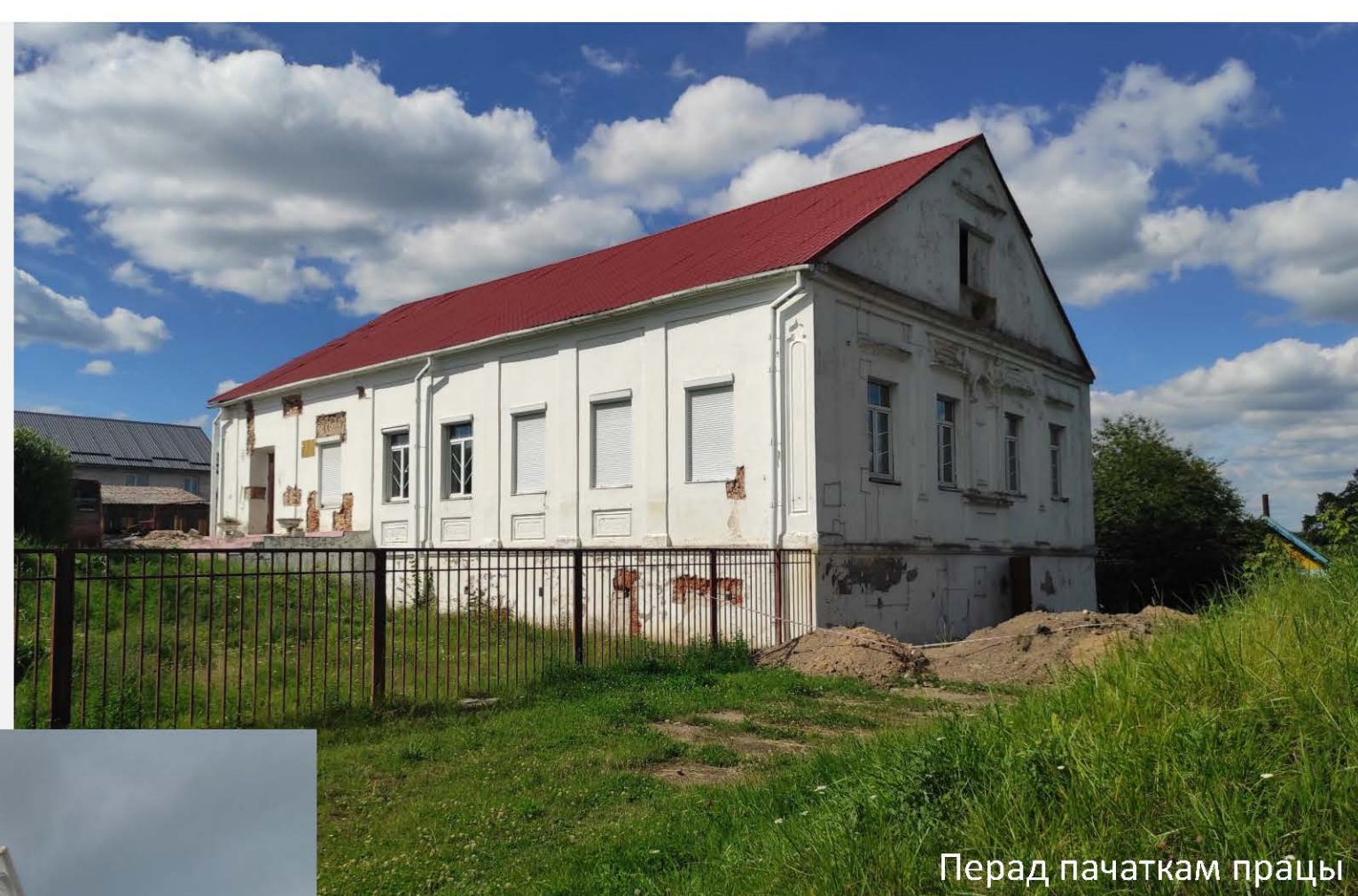
Рэканструкцыя з рэстаўрацыяй
фасадаў і аднаўленнем часткі
гістарычных інтэр'ераў

Перад пачаткам працы

Перад пачаткам працы

Перад пачаткам працы

Будынак былой ешывы ў Валожыне
(пач. XIX ст.)

Рэканструкцыя з рэстаўрацыяй
фасадаў

Перад пачаткам працы

Будынак кінатэатра
«Перамога» ў Мінску
(1920-я гг., 1947 г.)

Рэканструкцыя з
рэстаўрацыяй фасадаў і
аднаўленнем гістарычных
інтэр'ераў

Przed rozpoczęciem prac

Przed rozpoczęciem prac

Будынак Дома афіцэраў у Полацку
(1930-я гг.)

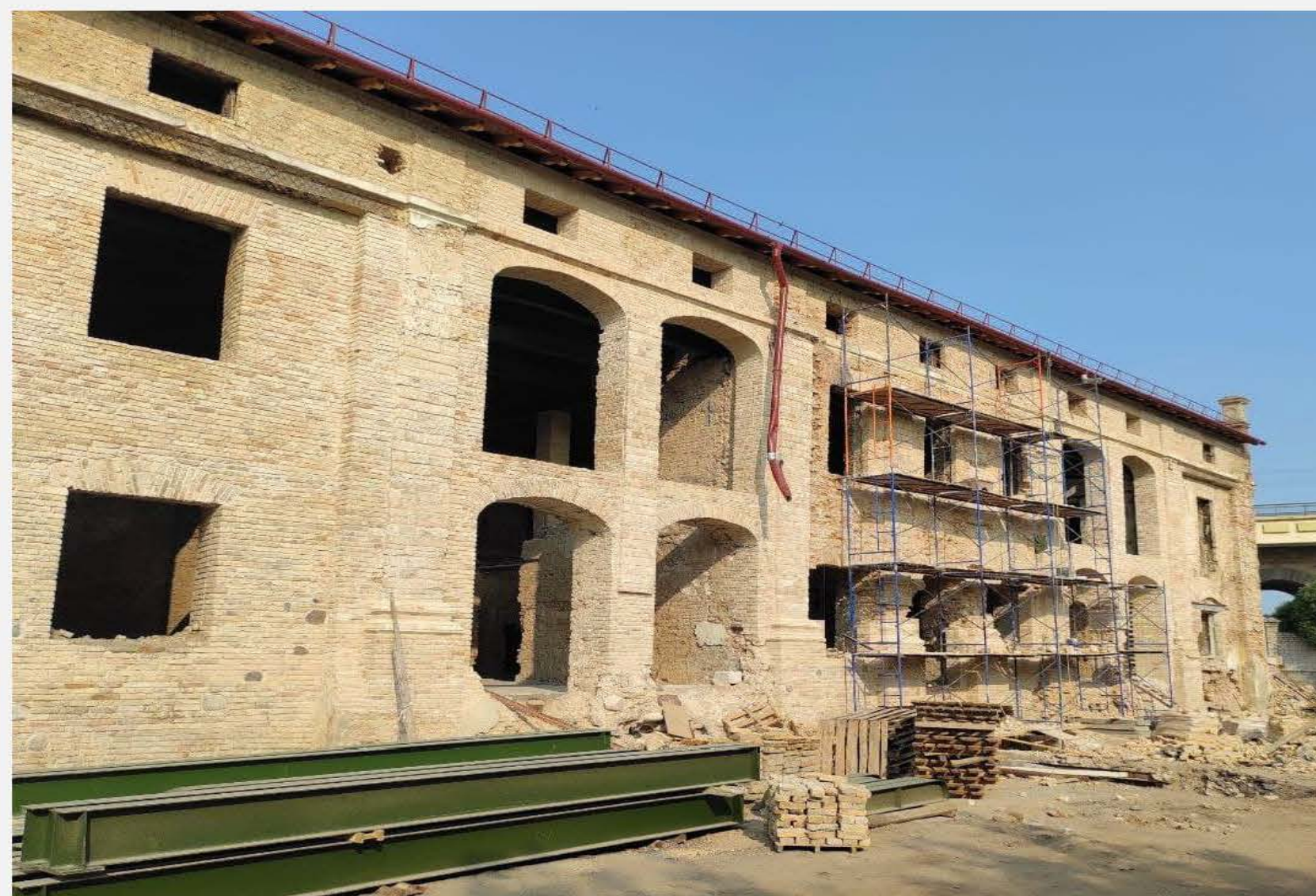
Рэканструкцыя з рэстаўрацыяй
фасадаў і аднаўленнем гістарычных
інтэр'ераў

Комплекс будынкаў піваварага завода Кунца ў Гродне (1870, 1910, 1930-я гг.). Былы палац Сапегаў-Агінскіх (17-18 стст.).

Рэканструкцыя з рэстаўрацыяй фасадаў і часткі інтэр'ераў бровара. Выяўленне, рэстаўрацыя і экспанаванне фасада палаца.

Верагодна, гэта мог быць раней невядомы працоўны палац Тыльмана з Гамерэна

II. Спіс выбраных выданняў за апошнія гады

1. Kolor baroku: przywrócenie historycznej kolorystyki elewacji Pobernardyńskiego kościoła św. Józefa w Mińsku. Publikacja internetowa. – 2022.

<https://telegra.ph/Koler-baroka-11-11>

2. Odnowienie historycznego wyglądu budynków przy ul. Komynistyčnej w Mińsku (1952-1954): kolorystyka i osobiwość dekoracji fasad. – 2019.

<https://rep.bntu.by/handle/data/55159>

3. Renowacja fasad budynków historycznych z cegły licowej: analiza współczesnej praktyki. – 2018.

https://rep.bntu.by/bitstream/handle/data/52885/Restavraciya_fasadov_istoricheskikh_zdanij_iz_licevogo_kirpicha_analiz_sovremennoj_praktiki.pdf?sequence=1

4. Renowacja fasad dawnego budynku lodowca (koniec XIX – początek XX w.) Browaru w Lidzie. – 2017.

https://rep.bntu.by/bitstream/handle/data/40880/Restavraciya_fasadov_zdaniya_byvshego_lednika.pdf?sequence=1

5. Struktura przestrzenna Lubczy jako pomnika historii: etapy powstawania i wartości. – 2015.

<https://rep.bntu.by/bitstream/handle/data/22480/%D0%A1.%20358-359.pdf?sequence=1>

III. Грамадская дзейнасць (выбраныя праекты)

Асмалоўка 2016-2019

Актыўны удзельнік грамадскай кампаніі ў абароны гістарычных кварталаў паваеннай малапавярховай забудовы ад зносу.

Кампітэнцыі:

Фіксацыя наяўнага стану, складанне гісторыка-архітэктурнага апорнага плану і абгрунтаванне гістарычнай і горадабудаўнічай вартасці аб'екта, кіраўніцтва распрацоўкай эскізнага праекта рэгенерацыі тэрыторыі, натурныя даследаванні з мэтай аднаўлення гістарычнага каларыту забудовы, кіраўніцтва будаўнічымі работамі па рамонце і аднаўленні каляровага рашэння фасадаў.

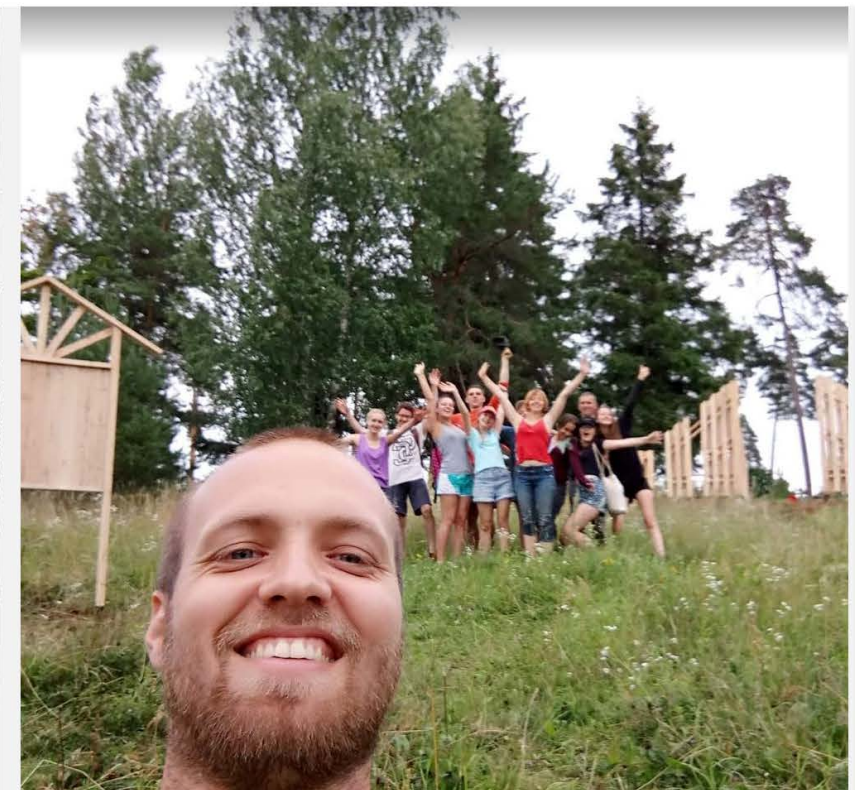
Дзякуючы ў тым ліку праведзенай шырокай грамадскай кампаніі рашэнне пра знос гістарычных кварталаў было перагледжанае.

Летнія студэнцкія практыкі па вывучэнні, доглядзе архітэктурнай спадчыны (2007-2011 гг., 2017-2020 гг.).

Падчас навучання, а пасля і працы на Архітэктурным факультэце Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта з'яўляўся арганізатарам выездных архітэктурных практык для студэнтаў-архітэктараў і дызайнераў на наб'ектах культурнай спадчыны. Мэтай было спрыянне захаванню гістарычных аб'ектаў праз падвышэння ведаў і цікавасці студэнтаў да гісторыі, культуры і архітэктуры.

Студэнтам чытаўся курс лекцый па гісторыі рэгіёна і яго архітэктурных адметнасцях, па інвентарызацыі аб'ектаў спадчыны, па прынцыпах сучаснага праектавання ў гістарычным кантэксце і г.д. Атрыманыя веды замацоўваліся на практыцы праз экскурсіі, інвентарызацыю аб'ектаў на месцы, распрацоўку і рэалізацыю малых архітэктурных формаў на гістарычным аб'екце (напрыклад, агароджа і брама вайсковых пахаванняў Першай сусветнай вайны) і іншыя актыўнасці.

Летняя архитектурно-реставрационная школа (2019-2020 гг.)

Мэтай з'яўлялася спрыянне захаванню аб'ектаў драўлянай спадчыны праз павышэнне ведаў уладальнікаў пра яе адметнасці, характар і вартасці, праз вывучэнне традыцыйных рамонтных прыёмаў і матэрыялаў з прымяненнем атрыманых ведаў на практыцы.

Праведзеныя дзве сесіі:

- Рамонт драўляных вокнаў (з вывучэннем на практыцы поўнага цыкла рэстаўрацыі гістарычных драўляных вокнаў з ашкленнем на прыгатаваную ільняную замазку і афарбоўкай ільнянымі фарбамі).
- Тадыцыйныя колеры і фарбы (з прыгатаваннем натуральнай алейнай фарбы з прыроднымі фарбавальнікамі і асваеннем тэхналогіі яе прымянення).

